KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 5/1983-84
med anledning av ltm Roger Nordlunds m.fl.
hemställningsmotion till landskapsstyrelsen
om utarbetande av ny lagstiftning angående
studiecirkel- och kursverksamheten.

Landstinget har den 7 december 1983 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört t.f. lagberedningschefen Lars Karlsson, ordföranden i direktionen för Ålands bildningsförbund Olof M. Jansson, ordföranden i direktionen för arbetarnas bildningsförbund Ludvig Lönnroth, studieledaren vid arbetarnas bildningsförbund Helena Westerlund och skolinspektören Jan-Erik Åkerfelt, får med anledning härav anföra följande.

I motionen redogörs för hur den fria bildningsverksamheten på Åland bedrivs genom de nybildade studieförbunden som nu handhar studiecirkel- och kursverksamheten. Motionärerna anser att de bestämmelser som gäller för erhållande av landskapsbidrag för verksamheten är otidsenliga,att de är onödigt komplicerade och anpassade efter större förhållanden än vad som gäller på Åland.

Reglerna om landskapsbidrag för studiecirkel- och kursverksamhet återfinns i landskapslagen om landskapsbidrag för studiecirkelverksamhet (31/65). Lagen reglerar endast ramarna för studiecirkel- och kursverksamheten och innehåller inte detaljbestämmelser för själva uppläggningen av undervisningen. Kompletterande bestämmelser har därför ansetts behövas,varför landskapsstyrelsen den 31 mars 1982 beslöt att åländska studiecentralers verksamhet "tillsvidare bör bedrivas på enahanda grunder som i riket". Detta innebär att de tillämpningsanvisningar beträffande studiecentrallagstiftningen som utfärdats av skolöverstyrelsen i riket och är tänkta att vara anvisningar över hur lagen om statsunderstöd och studiecentraler (FFS 398/75) och förordningen om statsunderstöd för studiecentraler (FFS 887/75) skall tillämpas. Dessa regler är mycket detaljerade och reglerar verksamheten ingående men är varken anpassade efter den åländska lagen eller de förhållanden som gäller i landskapet. Utskottet har kunnat konstatera att anvisningarna uppfattas som mycket komplicerade och alltför detaljerade av dem som arbetar inom studieförbunden. Det har till och med framkommit att man för att kunna följa de komplicerade reglerna ansett sig tvungen att använda handledningsmaterial som används i riket och som endast finns på finska.

Utskottet har inte i detalj kunnat syna anvisningarna och vill inte i detalj gå in på hur direktiven i stället borde vara utformade, men klart är att det finns ett stort behov av att särskilda tillämpningsanvisningar utarbetas för landskapet. Viktigt är att dessa regler är utarbetade med hänsyn till förhållandena i landskapet och anpassade till den åländska lagstiftningen.

För att bestämmelserna skall bli så utformade att de dels tillgodoser behovet av att studiecirkel- och kursverksamheten kan bedrivas på ett smidigt sätt och dels att det tillgodoser behovet av att kontrollen är tillräcklig vad gäller utbetalning av allmänna medel, anser utskottet att utarbetande av tillämpningsreglerna borde ske i samarbete mellan landskapsmyndigheterna och studieförbunden.

Under utskottsbehandlingen har inte framkommit något som skulle tyda på att själva lagen skulle behöva ändras. Den är inte särskilt komplicerad och kan inte heller anses vara för detaljerad men om det vid utarbetandet av tillämpningsanvisningarna visar sig att en lagändring är påkallad förutsätter utskottet att även sådana åtgärder kommer att vidtas.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget med förkastande av hemställningsmotionens kläm bringar innehållet i hemställningsmotionens och betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 23 mars 1984.

På kulturutskottets vägnar:

Göte Sundberg
v.ordförande

Elisabeth Nauclér
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: v.ordf.Sundberg samt ledamöt. Fagerholm, Lindholm och Lund.